

SISÄLTÖ

I OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTA

1. TAITEEN PERUSOPETUS	3
2. TOIMINTA-AJATUKSEMME	3
3. TAVOITTEEMME JA ARVOMME	3
4. OPPIMISKÄSITYKSEMME	4
5. OPPIMISYMPÄRISTÖMME	5
6. OPETUSTARJONTAMME	5
7. TOIMINTAKULTTUURIMME JA YHTEISTYÖTAHOMME	6
8. OPPILAAKSI OTTAMISEN PERIAATTEET	6

II OPISKELU JA OPETUS 7

1 VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS	7
1.1 Opetusryhmät ja -ajat	7
1.2 Opetuksen sisältö ja työtavat	7
1.3 Opetuksen tavoitteet	7
2 MUSIIKIN PERUSOPINNOT	
2.1 Opetuksen sisältö ja työtavat	8
a) Instrumenttitaidot	9
b) Musiikin hahmotusaineet	9
c) Musiikkiteknologia	10
d) Yhteismusisointi	10
e) Kuuntelu- ja esiintymistaidot	10
f) Improvisointi ja säveltäminen	11
g) Muut valinnaiskurssit	11
h) Muu opetus	11
2.2 Perusopintojen tavoitteet	12

3 MUSIIKIN SYVENTÄVÄT OPINNOT	13
3.1 Opetuksen sisältö ja työtavat	13
3.2 Syventävien opintojen tavoitteet	13
4 AIKUISTEN OPETUS	15
5 OPINTOKOKONAISUUDET JA NIIDEN LAAJUUDET	15
III OPPIMISEN ARVIOINTI	16
1.1 Suoritetun laajan oppimäärän arvioinnin kriteerit	17
1.2 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen	19
1.3 Oppimäärän opetuksen yksilöllistäminen	19
1.4 Todistukset	20
1.5 Itsearviointi ja toiminnan kehittäminen	21
IV TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS	21

I OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTA

1 TAITEEN PERUSOPETUS

Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) 5§ mukaan Opetushallitus päättää taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä (opetussuunnitelman perusteet). Opetushallitus päättää myös oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista (laki taiteen perusopetuksesta 8§). Opetussuunnitelman perusteet on luettavissa Opetushallituksen verkkosivuilta www.oph.fi.

Koillis-Lapin musiikkiopiston opetussuunnitelma perustuu valtakunnalliseen Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin 20.9.2017. Koulutuksen järjestäjä laatii ja hyväksyy kullekin taiteenalalle opetussuunnitelman Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaan tarkentaen ja täsmentäen niitä.

Näiden taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaan laadittu opetussuunnitelma otettiin käyttöön 27.3.2018. Päivitetty versio otetaan käyttöön 1.8.2021.

2 TOIMINTA-AJATUKSEMME

Koillis-Lapin musiikkiopisto on Suomen musiikkioppilaitosten liiton (SML) jäsenoppilaitos, jonka ylläpitäjänä on Kemijärven kaupunki. Musiikkiopisto on alueellinen taideoppilaitos, joka järjestää opetusta Kemijärvellä, Sallassa, Savukoskella ja Pelkosenniemellä. Opetus on suunnattu ensisijaisesti lapsille ja nuorille, mutta oppilaisiksi otetaan myös aikuisia. Annamme taiteen perusopetusta musiikin ja tanssin laajan oppimäärän mukaisesti. Oppilaamme opiskelevat tavoitteellisesti ja tasolta toiselle edeten, mikä antaa hyvät edellytykset elinikäiseen musiikin ja kulttuurin harrastamiseen sekä alan jatko-opintoihin. Olemme aktiivinen kulttuurielämän toimija, joka tekee yhteistyötä paikallisesti ja alueellisesti lisäten samalla alueen vetovoimaisuutta.

3 TAVOITTEEMME JA ARVOMME

Opetuksen tavoitteena on luoda edellytyksiä hyvän musiikki- ja tanssisuhteen syntymiselle ja elinikäiselle harrastamiselle, sekä antaa tanssin ja musiikin alan ammatteihin tähtääville valmiudet kyseisten alojen ammatti- ja korkeakouluopintoihin.

Opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja sekä luovuutta ja taitojen monipuolisuutta oppilaan omat kiinnostuksen kohteet huomioon ottaen. Opetuksen tavoitteena on ruokkia soittamisen, laulamisen ja tanssin iloa, tukea oppilaan henkistä kasvua ja persoonallisuuden lujittumista sekä luovuuden ja sosiaalisten taitojen kehittymistä. Oppilasta ohjataan keskittymiseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen harjoitteluun, itseohjautuvuuteen sekä rakentavaan toimintaan yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä.

Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle oppilaiden musiikillisten identiteettien kehittymistä tukien. Ohjelmistojen kautta tutustutaan eri musiikkikulttuureihin. Paikallisen ja kansallisen kulttuurin jatkuvuutta edistetään osana kulttuurien muodostamaa kokonaisuutta. Kulttuurien välistä vuorovaikutusta kehitetään joustavasti, ilman rajoja.

Toimintakulttuurimme tukee sananvapautta, yksityisyyden suojaa, hyvää tietosuojakäytäntöä ja tekijänoikeuksia. Vuorovaikutus musiikkiopiston sisällä sekä huoltajien ja muiden sidosryhmien kanssa on avointa ja rakentavaa. Kiusaamiseen, häirintään ja muuhun epäasialliseen käytökseen puutumme välittömästi.

Oppilaitoksen tavoitteena on edistää vuorovaikutusta muiden musiikin- ja taideopetusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisella, seutukunnallisella ja valtakunnallisella tasolla.

4 OPPIMISKÄSITYKSEMME

Opetuksemme pohjautuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen on aktiivinen, tavoitteellinen ja vuorovaikutteinen prosessi, johon yksilöllisten ominaisuuksien ja motivaation lisäksi vaikuttavat opiskeluympäristöt ja oppimisyhteisöt. Oppija jäsentää aktiivisesti informaatiota aiempien kognitiivisten, emotionaalisten ja sosiaalisten kokemustensa pohjalta. Lapsen, nuoren ja aikuisen mielenkiinto ja tavoitteet suuntautuvat hänelle itselleen merkityksellisiin asioihin.

Opetuksemme tavoitteena on oppilaslähtöinen, yksilöllinen ja yhteisöllinen tietojen ja taitojen rakentaminen. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista aktiivisesti. Vuorovaikutus ympäristön kanssa, eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia. Oppilaita innostetaan käyttämään musiikkia ja tanssia yhteistyön ja osallistumisen välineenä.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Monipuolisen, kannustavan ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta. Oppilaita rohkaistaan vähitellen asettamaan omia oppimistavoitteita, arvioimaan edistymistään ja ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan.

5 OPPIMISYMPÄRISTÖMME

Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa taiteenalan opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Oppilaan aktiivista roolia ja oppimisen pitkäjänteisyyttä korostavasta oppimiskäsityksestä seuraa, että opiskeluympäristön tulee antaa oppilaille mahdollisuus asettaa omat tavoitteensa opetussuunnitelman puitteissa, oppia työskentelemään itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa sekä löytämään itselleen sopivia työtapoja ja harjaantua ongelmanratkaisuun. Vuorovaikutus opettajan ja oppilaan välillä ja oppilaiden kesken on avointa ja vapautunutta. Opetuksessa huomioidaan erilaiset oppimis-, työskentely- ja arviointitavat.

Lähtökohtana on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Opistomme tilat ja työvälineet ovat tarkoituksenmukaiset. Oppimisympäristöt räätälöidään sellaisiksi, että ne mahdollistavat erilaisten oppilaiden edistymisen, opiskelutaitojen kehittymisen sekä oppilaan kasvamisen itseohjautuvuuteen ja itsearviointiin. Olemme erityisesti panostaneet musiikkiteknologisen oppimisympäristön käyttöön. Etäopetuksen avulla rikastutamme opetusta ja sen saavutettavuus kasvaa. Pelinomaiset, uudet oppimisympäristöt, kehollisuus ja toiminnallisuus tukevat oppimista ja monilukutaidon kehittymistä.

Opistossamme vallitsee avoin, rohkaiseva, myönteinen ja itsenäiseen ajatteluun kannustava ilmapiiri, joka mahdollistaa oppilaan kykyjen, luovuuden ja musiikillisen ilmaisun tavoitteellisen ja monipuolisen kehittämisen turvallisessa kasvuympäristössä ja tukee oppilaan aktiivisuutta, motivaatiota ja uskoa omiin kykyihin.

Opetuksen suunnittelussa otetaan huomioon kunkin oppilaan tarpeet ja taidot. Opetuksessa otetaan huomioon myös oppilaan kiinnostuksen kohteet ja musiikin harrastus, joka tapahtuu muualla kuin musiikkiopistossa ja siihen liittyvät osaamisen tarpeet, sekä taiteidenvälisyys. Ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet ja erilaiset yhteistyöhankkeet ovat osa opiskelua.

6 OPETUSTARJONTAMME

Koillis-Lapin musiikkiopistossa annettava laajan oppimäärän mukainen musiikin perusopetus muodostuu musiikin perusopinnoista ja niille rakentuvista musiikin syventävistä opinnoista sekä niitä edeltävästä varhaisiän musiikkikasvatuksesta, joka on tarkoitettu pääosin alle kouluikäisille lapsille. Perus- ja syventävät opinnot on tarkoitettu pääasiallisesti kouluikäisille lapsille ja nuorille, mutta opetusta voidaan järjestää myös aikuisille. Koillis-Lapin musiikkiopiston opetustarjonta sisältää myös tanssinopetuksen, jossa noudatetaan omaa opetussuunnitelmaa. Opisto voi järjestää myös laajasta oppimäärästä poikkeavaa, valtionosuustunteihin kuulumatonta opetusta.

Opetusta annetaan musiikkiopiston toimitiloissa Kemijärvellä sekä toiminta-alueen kunnissa Pelkosenniellä, Sallassa ja Savukoskella. Koillis-Lapin musiikkiopistolla

on taiteen perusopetuksen musiikin ja tanssin laajan oppimäärän koulutusvastuu Itä-Lapin alueella. Etäopetusta hyödynnetään etenkin musiikin perusteiden opinnoissa. Opetuksessa voidaan hyödyntää myös verkko-opetuksen mahdollisuuksia.

Musiikkiopisto toimittaa vuosittain tiedot yhteisten opiskelijoiden opintosuorituksista alueen toisen asteen oppilaitoksiin. Opetusta voidaan integroida muiden taiteenalojen ja oppilaitosten, päiväkotien sekä muiden sopivien tahojen kanssa.

7 TOIMINTAKULTTUURIMME JA YHTEISTYÖTAHOMME

Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteen alan osaamisen kehittämistä. Olennaista toimintakulttuurin kehittämisessä on oppilaitoksen johtaminen sekä opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi.

Toimintakulttuuri on yhteneväinen koko opistossa. Vuorovaikutus yhteisössämme on avointa ja kunnioittavaa. On tärkeää että jokaisella jäsenellä on kokemus yhteisöllisyydestä, ja opettajat vahvistavat tätä yhteisillä projekteilla, joihin otetaan kaikki opiskelijat mukaan, heidän tasostaan riippumatta.

Musiikkiopistossa tehdään molemmin puolin avointa ja kunnioittavaa yhteistyötä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Oppilaat ja huoltajat saavat riittävästi tietoa musiikkiopiston säännöistä ja toimintatavoista sekä harrastukseen sitoutumisen merkityksestä ja musiikin opiskelun tavoitteista.

Tiedotus- ja keskusteluyhteys oppilaan huoltajiin on luottamuksellista. Kotien ja musiikkiopiston välistä yhteistyötä kehitetään jatkuvasti. Opisto jakaa tietoa koteihin opetuksesta, konserteista, tapahtumista ja muusta opiston toimintaan liittyvästä. Huoltajat ovat aina tervetulleita käymään oppitunneilla ja vanhempien varteissa. Arvostamme vanhempien osallistumista oppilaan musiikkikasvatukseen.

Vuorovaikutus oppilaitoksen ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa on rakentavaa. Opisto ylläpitää ja kehittää yhteistyötä päiväkoteihin, muihin oppilaitoksiin, taidelaitoksiin sekä kulttuurielämään valtakunnallisella tasolla. Kehitämme alueellista kulttuurielämää konsertein sekä erilaisin projektein.

Oppilaat esiintyvät oppilaskonserttien lisäksi muissa tapahtumissa, kuten toiminta-alueen kuntien järjestämät tilaisuudet sekä alueelliset, valtakunnalliset ja kansainväliset tapahtumat kilpailuineen ja katselmuksineen.

8 OPPILAAKSI OTTAMISEN PERIAATTEET

Musiikin perusopintoihin hakijalle järjestetään haastattelu ja tarvittaessa muuta testausta, jolla pyritään selvittämään hakijan edellytykset tavoitteelliseen musiikin opiskeluun. Samalla arvioidaan toivotun soittimen/ laulun soveltuvuutta oppilaalle.

Opintoihin hakeutuminen tapahtuu sähköisesti Eepos-ohjelman kautta (klmo.eepos.fi.) Oppilaan ilmoittautuminen opintoihin on voimassa koko lukuvuoden ja opiskelijoita sijoitetaan oppilaspaikoille myös kesken lukuvuoden aina kun tilaa vapautuu. Oppilaaksi ottamisesta päättää rehtori instrumenttikohtaisen oppilaspaikkatilanteen mukaan.

Varhaisiän musiikkikasvatukseen ja tanssinopetukseen oppilaat otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä, ikäryhmät huomioiden

II OPISKELU JA OPETUS

1 VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

Varhaisiän musiikkikasvatus on tarkoitettu pääasiassa alle kouluikäisille lapsille. Se sisältää perhe- ja musiikkileikkiryhmissä sekä musiikkivalmennuksessa annettavan opetuksen ja muun näihin läheisesti liittyvän toiminnan.

1.1 Opetusryhmät ja -ajat

Varhaisiän musiikkikasvatus on ryhmäopetusta. Ryhmiä muodostettaessa otetaan huomioon pedagoginen tarkoituksenmukaisuus, oppilasryhmän ikärakenne sekä tilojen antamat mahdollisuudet.

Opetusta voidaan järjestää lapsi-perheryhmissä (alle 3-vuotiaat), musiikkileikkiryhmissä (3–6-vuotiaat) ja musiikkivalmennusryhmissä (6–8-vuotiaat). Perhe- ja musiikkileikkiryhmissä annetaan opetusta 5–10 lapsen ryhmissä 30–60 minuuttia viikossa. Musiikkivalmennusta annetaan 2–5 oppilaan ryhmissä 45–60 minuuttia viikossa. Alle 3-vuotiailla ja muulloin erikseen sovittaessa lapsella on tunnilla oma aikuinen mukana. Lapset otetaan oppilaiksi ilmoittautumisjärjestyksessä ryhmien kokoonpano huomioiden. Oppilaspaikkoja täytettäessä etusijalla ovat edellisvuodesta jatkavat oppilaat.

1.2 Opetuksen sisältö ja työtavat

Musiikin kokonaisvaltainen kokeminen, elämyksellisyys ja leikinomaisuus ovat varhaisiän musiikkikasvatuksen keskeisimpiä periaatteita. Musiikin elementit – rytmi, muoto, harmonia, melodia, dynamiikka ja sointiväri – muodostavat opetuksen keskeisen sisällön. Lapsi oppii hahmottamaan musiikin perusasioita vastakohtaparien kuten hidas–nopea, korkea–matala, hiljainen–voimakas, kautta. Lapsilähtöisten

elämysten avulla ja leikin keinoin tuetaan lapsen luovuutta sekä musiikillista, kognitiivista, emotionaalista, motorista ja sosiaalista kehitystä.

Työtapoja ovat laulaminen, loruileminen, musiikkiliikunta, kehorytmiikka, soittaminen ja musiikin kuunteleminen. Musiikkivalmennukseen sisältyy säveltapailun ja instrumenttitaitojen ryhmäopetusta. Taiteiden välinen integrointi liittyy varhaisiän musiikkikasvatukseen kirjallisuuden, kuvataiteiden, tanssin ja draaman työtapoja musiikkiin yhdistämällä. Opettajan oman erityisosaamisen mukaan opetus voi musiikin lisäksi sisältää painotetusti esim. kuvataidetta.

1.3 Opetuksen tavoitteet

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia

2 MUSIIKIN PERUSOPINNOT

2.1. Opetuksen sisältö ja työtavat

Perusopintojen tarkoituksena on innostaa oppilas musiikin tavoitteelliseen opiskeluun ja musiikillisten taitojen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Opintojen lähtökohtana ovat oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet. Tarjoamalla tilaisuuksia monipuoliseen musiikilliseen toimintaan musiikin perusopinnot kehittävät oppilaan musiikillista ja luovaa ajattelua.

Instrumenttiopetus, yhteismusisointi ja oman musiikin tekeminen improvisoimalla tai säveltämällä muodostavat toisiaan täydentävän kokonaisuuden. Keskeisenä sisältönä on perehtyminen pääinstrumentin perustekniikkaan, ohjelmistoon, ilmaisumahdollisuuksiin, yhteismusisoinnin perusteisiin ja musiikilliseen luovuuteen. Opintoihin kuuluu myös musiikin hahmotusaineet, joiden opetus jaksotetaan siten, että opetussuunnitelman tavoitteet toteutuvat.

Perusopinnoissa oppilas saa henkilökohtaista pääaineen opetusta 45–75 minuuttia viikossa. Sivuaineen opetusaika on pääsääntöisesti 30 minuuttia viikossa. Musiikin hahmotusaineiden opetus jaksotetaan siten, että opetussuunnitelman tavoitteet toteutuvat. Opetusaika on pääsääntöisesti 45–90 minuuttia viikossa.

Perusopintoihin voi liittyä opintojen alkuvaiheessa ryhmäopetuksena tapahtuva soitinvalmennus, jossa pyritään antamaan perusvalmiuksia soitonopiskelun aloittamiselle. Valmennusryhmien koot, oppilaiden ikäjakauma sekä instrumentit, joissa opetusta annetaan, päätetään lukuvuosittain.

Opinnoissa tutustutaan monipuolisesti erilaisiin musiikin työvälineisiin ja työtapoihin ottaen huomioon oppilaan tavoitteet. Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa hyödyntämällä teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Etäopetusta voidaan käyttää sekä instrumentti- että musiikin hahmotusaineiden opetuksessa. Pääaineen opettaja huolehtii myös siitä, että instrumenttiopintojen lisäksi oppilaan muut opinnot, kuten musiikin hahmotusaineiden opinnot, improvisointi, yhteismusisointi, esiintymis- ja kuuntelukasvatus sekä valinnaiset opinnot toteutuvat opetussuunnitelman edellyttämällä tavalla.

a) Instrumenttitaidot

Eri instrumenttitaitojen opetusta annetaan opetusresurssien mukaisesti. Instrumenttitaitojen opetus pää- ja sivuaineessa on pääasiallisesti yksilöopetusta. Opettaja suunnittelee yhdessä oppilaansa kanssa instrumenttitaitojen opintojen lukuvuosittaiset tavoitteet. Oppilaskohtaisessa opiskeluajassa ja -jaksotuksessa otetaan huomioon oppilaan ikä, opintojen taso, opinto-ohjelma sekä opettaja- ja kuntakohtaiset enimmäistuntimäärät. Osa oppilaalle varatusta instrumenttitaitojen opetusajasta on mahdollista käyttää myös ryhmätunteihin, yhteismusisointiin ja kursseihin. Kotona harjoittelu on olennainen osa instrumenttiopintoja. Opettaja ohjaa oppilasta harjoittelutaidoissa, ja oppilaan ja hänen huoltajansa vastuulla on annettujen tehtävien valmistaminen oppitunneille.

b) Musiikin hahmotusaineet

Perustason musiikin hahmotusaineiden opetus alkaa pääsääntöisesti sinä vuonna, kun oppilas täyttää 10 vuotta. Aloituskäsi voi olla alempi tai korkeampi riippuen edeltävistä opinnoista. Opintojen aloituksen ajankohdasta neuvotellaan tarvittaessa oman instrumenttiopettajan ja musiikin hahmotusaineiden opettajan kanssa. Musiikin hahmotusaineet perusopinnoissa jakautuvat tasoihin 1, 2, 3 ja yleinen musiikkitieto. Kunkin tason opiskelu kestää noin 1-2 vuotta ryhmän koosta ja etenemisnopeudesta riippuen. Tasolta toiselle siirtyminen tapahtuu joustavasti edellisen oppimäärän tultua suoritetuksi eikä ole sidoksissa lukuvuosien aikatauluun.

Musiikin hahmotusaineiden sisältöalueet perustasolla ja sille pohjautuvissa syventävissä opinnoissa ovat musiikin luku- ja kirjoitustaito, musiikin hahmottaminen, musiikin luova tuottaminen sekä musiikin historian ja tyylien tuntemus. Oppilas oppii hahmottamaan musiikkia sekä kuulemisen että notaation pohjalta ja soveltamaan historian ja tyylien tuntemusta musiikin esittämisessä. Musiikin historian kuuntelukasvatukseen sisältyy konserteissa käyminen. Täydentävää lisäopetusta annetaan tarpeen ja resurssien mukaan.

Musiikin hahmotusaineiden opinnoissa oppilas saa tietoja ja taitoja, jotka ovat välttämättömiä musiikin esittämisessä, yhteismusisoinnissa, luomisessa ja täysipainoisessa musiikin kuuntelemisessa. Hän oppii laulamaan ja kirjoittamaan melodioita, hahmottamaan rytmejä sekä tuottamaan ja tunnistamaan lopukkeita ja harmonioita. Hän oppii improvisoimaan ja keksimään musiikillisia kuvioita ja laajempia musiikillisia jaksoja ja merkitsemään niitä nuoteille ja notaatiosovelluksia käyttäen. Lisäksi hän oppii musiikkiterminologiaa.

Opetus pyritään yhdistämään mielekkäällä ja käytännönläheisellä tavalla oman pääaineen opintoihin ja siinä voidaan toteuttaa erilaisia kokeiluja ja oppiaineiden integrointia. Musiikin hahmotukseen liittyviä taitoja opiskellaan myös instrumenttitaitojen yhteydessä. Myös musiikin hahmotusta opiskellaan toiminnallisesti ja luovasti, uusia oppimisympäristöjä hyödyntäen.

c) Musiikkiteknologia

Musiikkiteknologian päätavoitteet ovat sähköisten laitteistojen ja äänitekniikan käyttötaidot, sekä musiikin tietotekniikan ja sovellusten käyttö. Työtapoina ovat teknologiaharjoitukset sekä soitto-, laulu-, sävellys- ja improvisaatiotehtävät teknologiaan hyväksi käyttäen. Säveltäminen niveltyy äänitys- ja notaatitaitoihin. Oppilaille tarjotaan tilaisuuksia tutustua musiikkiteknologiaan työvälineenä esittämisessä, hahmottamisessa, säveltämisessä ja improvisaatioissa.

Musiikkiteknologian johdantotason taitoja voidaan opiskella integroituna instrumentti- ja musiikin hahmotusaineita perusopinnoissa esimerkiksi iPad-sovelluksia käyttämällä. Musiikkiteknologiaa voi opiskella valinnaisaineena ja sivuaineena.

d) Yhteismusisointi

Yhtyeopetukseen kuuluvat orkesterit, kuorot, kamarimusiikki- ja muut yhtyeet sekä ensembletyöskentely. Yhtyeessä oppilas oppii tarkkaavaista kuuntelemista, yhteistoimintaa ja ohjelmiston tuntemusta. Yhdessä tekeminen synnyttää yhteishenkeä ja vahvistaa opiskelumotivaatiota. Instrumenttiopinnot ja yhteismusisointi -opintokokonaisuuksiin sisältyvät instrumentin oppitunnit sekä yhteismusisointi, joka voi tapahtua harjoitusten ja/tai instrumenttituntien puitteissa. Yhteismusisointi alkaa opintojen alussa ja kestää koko opintoajan.

e) Kuuntelu- ja esiintymistaidot

Säännöllinen esiintyminen sekä musiikin kuuntelukasvatus ovat tärkeä osa opintoja. Kuuntelukasvatus kuuluu opintoihin opintojen alkuvaiheesta alkaen. Oppilaita harjaannutetaan monipuoliseen musiikin kuunteluun, heitä totutetaan käymään konserteissa ja muissa musiikkitilaisuuksissa sekä tehdään musiikkielämää tutuksi kullekin ikäkaudelle soveltuvalla tavalla. Kuuntelukasvatus voi liittyä kaikkien opetusalueiden ohjelmaan.

Esiintymiskasvatus alkaa jo opintojen alussa pienillä esiintymisillä toisille oppilaille ja vähitellen suuremmalle yleisölle oppilaskonserteissa ja muissa tilaisuuksissa. Opisto huolehtii siitä, että oppilaille on tarjolla riittävästi kunkin taidoille sopivia

esiintymistilaisuuksia ja monipuolisia, palkitsevia tehtäviä. On suositeltavaa, että jokainen instrumenttioppilas esiintyy vähintään yhdessä oppilaskonsertissa vuosittain. Esiintymiskoulutus voi liittyä kaikkien opetusaineiden ohjelmaan.

Tavoitteena on luonteva, vapautunut suhde musiikin esittämiseen ja hyvä itsetunto. Erityistä huomiota kiinnitetään esiintymisjännityksen ja esiintymiseen mahdollisesti liittyvien muiden ongelmien hallintaan ja käsittelyyn, niin että esiintyminen on miellyttävä kokemus, jota ei tarvitse pelätä.

f) Improvisointi ja säveltäminen

Musiikillinen luovuus on jo alle kouluikäiselle lapselle ominaista toimintaa spontaanien laulujen ja äänilähteillä leikkimisen muodossa. Improvisaatio tarkoittaa omien musiikillisten ideoiden reaaliaikaista tuottamista; säveltäminen puolestaan tarkoittaa musiikillisten ideoiden luonnostelua ja muokkaamista pidemmällä aikavälillä. Improvisoida voidaan eri instrumentilla, laulaen tai käyttämällä kehoinstrumenttia tai vaikkapa iPad-sovellusta. Omien ideoiden tuottaminen tehostaa musiikin rakenteiden ymmärtämistä tehokkaimmin. Luovuus tukee myös psyykkistä hyvinvointia, tuo iloa ja lisää oppimismotivaatiota.

Tavoitteena on, että yksilöllinen improvisaatio alkaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa osana instrumenttiopintoja, ja jatkuu johdonmukaisesti joka vuosi. Omat ideat voidaan myös äänittää ja merkitä opettajan avulla myös muistiin samalla, kun opitaan nuottikirjoituksen perusteita.

Myös musiikin hahmotusaineiden opiskelu sisältää ryhmäimprovisointia ja -säveltämistä, kuten esimerkiksi rytmien ja melodioiden keksintää ja soinnuttamista. Musiikkiteknologiassa oppilaat säveltävät ja äänittävät omia teoksiaan iPad- ja tietokonesovelluksien avulla. Yhteissoittoon voi sisältyä improvisointia ja sovittamista. Oppilaat voivat myös esittää omia sävellyksiään ja improvisaatioitaan konserteissa.

g) Muut valinnaiskurssit

Valinnaiskurssit tukevat ja laajentavat oppilaan musiikillista kehitystä. Valinnaiskursseja järjestetään mahdollisuuksien mukaan esim. erillisinä projekteina ja kursseina.

Musiikkiteknologian ohella valinnaiskurssit voivat laajentaa oppilaan instrumenttitaitoja (esim. vapaa säestys, improvisointi, eri musiikkityyleihin liittyvät erilliset kurssit), lisätä musiikin perusteiden tuntemusta (esim. musiikkiliikunta, säveltäminen) tai kehittää ilmaisu- ja esiintymistaitoja (luova ilmaisu, esiintymistaito).

h) Muu opetus

Opistossa voidaan järjestää myös musiikin laajasta oppimäärästä poikkeavaa, valtiosuustunteihin kuulumatonta opetusta, josta opiskelija maksaa täysimääräisen maksun. Opetusta voidaan järjestää yksilö- ja ryhmäopetuksena. Opetuksen sisältö ei ole sidottu musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelmaan. Oppilaille on mahdollisuus tasosuorituksiin ja musiikin perusteiden opiskeluun, mikäli ryhmissä on tilaa. Oppilaalla on mahdollisuus myös yhteismusisointiin, mikäli hänen taitonsa riittävät ja yhteismusisointiryhmiin mahtuu.

2.2.Perusopintojen tavoitteet

Opetushallitus on opetussuunnitelman perusteissa määritellyt perusopintojen neljä tavoitealuetta, jotka ovat esittäminen ja ilmaiseminen, oppimaan oppiminen ja harjoittelu, kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen sekä säveltäminen ja improvisointi

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta löytämään omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa
- ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa
- rohkaista oppilasta tutustumaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja taiteidenväliseen vuorovaikutukseen.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta oppimaan instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja päämääränään soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu
- ohjata oppilasta säännölliseen harjoitteluun ja oppimisensa arviointiin
- ohjata oppilasta musisoimaan korvakuulolta sekä lukemaan ja tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia musiikin merkitsemistapoja
- kannustaa oppilasta soveltamaan musiikin hahmotustaitojaan musisoinnissa
- tarjota oppilaille tilaisuuksia tutustua musiikkiteknologiaan työvälineenä
- ohjata oppilasta käyttämään ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä
- ohjata oppilasta havainnoimaan ääniympäristöä ja suojelemaan kuuloaan.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan sen osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta
- ohjata oppilasta kehittämään musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan
- ohjata oppilasta musiikin ominaispiirteiden tunnistamiseen ja rakenteiden hahmottamiseen
- tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttamaan musiikin historian tuntemusta.

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja kannustaa oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja.

Perusopintojen opintokokonaisuuksien tavoitteet perustuvat näihin tavoitealueisiin. Välitavoitteina opiskelussa ovat suppeammat oppimistavoitteet, joita oppilas ja opettaja yhdessä asettavat. Opintokokonaisuus on suoritettu, kun oppilas on saavuttanut sen tavoitteet.

3 MUSIIKIN SYVENTÄVÄT OPINNOT

3.2 Opetuksen sisältö ja työtavat

Opintojen keskeisinä sisältöinä ovat oppilaan musiikillisten ilmaisukeinojen monipuolinen kehittäminen henkilökohtaisessa ohjauksessa, ohjelmiston laajentaminen sekä erilaisissa musiikillisissa kokoonpanoissa tarvittavien musisointi- ja yhteistyötaitojen edistäminen. Opintoihin sisältyy myös musiikin hahmotustaitojen, kulttuurisen ymmärryksen ja luovan ajattelun monipuolista kehittämistä.

Instrumentti- ja yhteismusisointitaitojen opintojen keskeisenä sisältönä on kehittää oppilaan musiikillista ajattelua, pääinstrumentin soittoteknistä hallintaa ja ohjelmiston tuntemusta niin, että hän kykenee itsenäiseen työskentelyyn. Oppilas harjaantuu omaksumaan ja esittämään laajoja musiikillisia kokonaisuuksia sekä syventää kykyään musiikin tulkintaan ja musiikilliseen vuorovaikutukseen.

Yhteismusisoinnin merkitys oppilaan muusikkouden monipuolisessa kehittämisessä korostuu. Mahdolliset sivuaineopinnot ja valinnaiskurssit, kuten sivuinstrumentti, vapaa säestys, säveltäminen ja musiikkiteknologia, suunnitellaan tukemaan oppilaan musiikillista kehitystä ja laajentamaan hänen musiikillista näkemystään. Opetuksen tavoitteena on antaa vankka pohja osaamiselle, jonka varaan itsenäinen musiikin harrastus ja mahdolliset myöhemmät ammattiopinnot voivat rakentua.

3.3 Syventävien opintojen tavoitteet

Musiikin syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa tai painottaa opintojaan valitsemallaan tavalla. Opintojen aikana oppilas suunnittelee ja valmistaa musiikillista osaamista osoittavan laajan oppimäärän lopputyön, joka voi muodostua erilaisista

kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen. Oppilas asettaa lopputyön tavoitteet ja päättää lopputyön toteutustavan yhteistyössä opettajiensa kanssa. Lopputyössä on soiva musiikillinen osuus ja mahdollisesti muita osuuksia.

Syventäviin opintoihin voi sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia. Vaihtoehtoiset opintokokonaisuudet ja suuntautumisvaihtoehdot suunnitellaan tukemaan lopputöiden toteuttamista. Yksittäinen opintokokonaisuus voi sisältää tavoitteita eri tavoitealueilta.

Opetushallitus on opetus suunnitelman perusteissa määritellyt syventävien opintojen neljä tavoitealuetta, jotka ovat esittäminen ja ilmaiseminen, oppimaan oppiminen ja harjoittelu, kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen sekä säveltäminen ja improvisointi.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan
- kannustaa oppilasta kehittämään edelleen musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti
- rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä
- ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suuntaamaan omaa oppimistaan
- opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan
- ohjata oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista
- ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia

- ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä.

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia
- rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä.

4 AIKUISTEN OPETUS

Aikuisopiskelijoita ovat 19 vuotta täyttäneet opintonsa aloittavat tai musiikkiopintojaan jatkavat opiskelijat. Aikuisten opetuksen tavoitteet ja sisällöt ja ovat samat kuin musiikin perusopinnoissa, syventävissä opinnoissa ja lisäopinnoissa. Aikuisopiskelija voi saada suorituksistaan musiikin perusopintojen ja syventävien opintojen päättötodistuksen.

4 OPINTOKOKONAISUUDET JA NIIDEN LAAJUUDET

Musiikin perusopintojen ja syventävien opintojen laskennallinen laajuus on Opetushallituksen musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaan yhteensä 1 300 tuntia. Laajan oppimäärän mukaista musiikin perusopetusta järjestettäessä pyritään joustavuuteen siten, että oppilaan ikä, aikaisemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon. Opiskelu muissa vastaavissa musiikkioppilaitoksissa lasketaan mukaan opintojen laajuuteen sekä opintojen enimmäisaikaan.

Opetussuunnitelman perusteiden mukainen musiikin laajan oppimäärän (1300 tuntia) laskennallinen laajuus muodostuu seuraavasti:

Musiikin perusopinnot 800 tuntia

Instrumenttitaidot ja yhteismusisointi	385 tuntia
Musiikin hahmotusaineet	315 tuntia
Valinnaiset opinnot	100 tuntia

Musiikin syventävät opinnot 500 tuntia

Instrumenttitaidot ja yhteismusisointi	245 tuntia
Musiikin hahmotusaineet	222 tuntia
Valinnaiset opinnot	33 tuntia

Opintojen laajuuden laskennan perusteena on käytetty 45 minuutin pituista oppituntia. Instrumenttiopetus käsittää myös laulun opetuksen. Opisto voi järjestää myös valinnaiskursseja. Opintokokonaisuus perusopinnoissa jaetaan neljään osakokonaisuuteen: Johdantotaso sekä tasot 1, 2 ja 3. Opettajan harkinnan mukaan oppilas voi sivuuttaa johdantojakson ja alkaa suoraan opiskella ylempää opintokokonaisuutta. Oppilaan iän ja kypsyyden mukaan opintokokonaisuuden suorittaminen voi kestää kauemmin kuin yhden lukuvuoden. Opinto-ohjelmaan kuuluvat kaikilla oppilailla instrumenttiopinnot ja niihin liittyen yhteismusisointi sekä tietystä iästä alkaen musiikin hahmotusaineet. Instrumenttiopettaja huolehtii oppilaan opiskelun kokonaisuudesta. Opintokokonaisuus on suoritettu, kun oppilas on saavuttanut sen tavoitteet. Siten opintokokonaisuuden kesto on yksilöllinen, ja mahdollinen maininta lukuvuosien määrästä on vain laskennan perusteena.

Enimmäisopiskeluaika musiikkiopistossa on perusopinnoissa yhdeksän vuotta ja syventävissä opinnoissa kolme vuotta. Aikuisten enimmäisopiskeluaika on perusopinnoissa kuusi vuotta ja syventävissä opinnoissa kolme vuotta. Perustellusta syystä voimme pidentää opiskeluaikoja.

Musiikin syventävissä opinnoissa annetaan instrumenttitaitojen opetusta 45–90 minuuttia viikossa. Sivuinstrumentin opetusaike on pääsääntöisesti 30 minuuttia viikossa. Syventävissä opinnoissa musiikin hahmotusaineiden opetus jaksotetaan siten, että opetussuunnitelman musiikin hahmotusaineiden tavoitteet toteutuvat.

III OPPIMISEN ARVIOINTI

Oppimisen arvioinnilla tuetaan oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Myönteisessä hengessä annettavalla palautteella oppilasta ohjataan omien tavoitteiden asettamiseen ja niiden saavuttamiseen. Arvioinnissa ja palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Arviointia tehtäessä huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

Oppimisen arvioinnissa keskeistä on formatiivinen arviointi jatkuvana vuorovaikutteisena palautteena. Se ohjaa oppilasta opiskelemaan tavoitteellisesti sekä kuuntelemaan ja havainnoimaan omaa ja yhteistä musisointia. Tältä pohjalta hän kehittää kykyään itsearviointiin ja rakentavan palautteen antamiseen toisille. Perus- ja syventävien opintojen opintokokonaisuuksiin sisältyy myös summatiivista arviointia,

joka kohdistuu oppilaan osaamisnäytteisiin ja perustuu opintokokonaisuuksien tavoitteisiin.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet. Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Syventävien opintojen aikana oppilaalle annetaan mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti.

Opintokokonaisuuden aikana oppilas antaa erilaisia oppimisnäytteitä, joista hän saa rakentavaa palautetta. Osaamisnäytteitä ovat esimerkiksi arvioidut oppilaskonserttiesitykset, erilliset soittonäytteet ja musiikin hahmotusaineiden kokeet tai tehtävät. Nämä auttavat oppilasta ymmärtämään, missä vaiheessa hän on osaamisensa kehittämisessä. Instrumenttitaitojen päättösuorituksista sanallisen palautteen antaa kolme opettajaa. Osasuoritusten arvioijia on vähintään kaksi. Käytännön valmiuksissa arvioijia on vähintään yksi.

Oppimisen arviointiin liittyvä jatkuva palaute voi olla suullista ja kirjallista. Osaamisen kehittymisen vaiheita voidaan kirjata esim. läksyvihkoon, oppimispäiväkirjaan, portfolioon ja tallentein. Opintokokonaisuuksien ja opintojaksojen suoritukset arviointeineen kirjataan oppilaitoshallinta-ohjelma Eepokseen. Oppilas ja hänen huoltajansa voivat seurata opintojen edistymistä ja opintosuoritusten kertymistä Eepoksesta.

Varhaisiän musiikkikasvatuksessa ei ole oppilasarviointia, mutta lapsi saa ohjaavaa ja kannustavaa palautetta toiminnastaan. Opintojen kuluessa teemme arvioinnin periaatteet ja käytännöt tutuiksi oppilaalle. Perusopintojen päättyessä oppilas saa todistuksen, joka sisältää sanallisen arvion hänen edistymisestään ja osaamisen kehittymisestä. Tällöin painotamme oppilaan vahvuuksia suhteessa perusopintojen tavoitteisiin.

Lukuvuoden päättyessä oppilaalla, opettajalla ja huoltajalla on oppitunnin aikana palautekeskustelu oppimisesta, opetuksesta ja kertyneistä kokemuksista. Tällöin laaditaan vapaamuotoinen yhteenveto oppimisprosessista ja opintokokonaisuuden tavoitteiden toteutumisesta. Yhteenvedossa painotetaan niitä voimavaroja ja vahvuuksia, joita oppilas voi käyttää hyväksi jatkaessaan opintojaan tai muuta musiikkiharrastustaan. Jos opintokokonaisuuden tavoitteet ovat toteutuneet, oppilas jatkaa opintojaan seuraavaan opintokokonaisuuteen. Syyslukukauden päätteeksi opettaja antaa oppilaalle suullisen palautteen. Eepokseen merkitään myös harjoiteltu ohjelmisto, esiintymiset, yhteismusisointi, sävellykset sekä muut opintoja koskevat tiedot.

1.1. Suoritetun laajan oppimäärän arvioinnin kriteerit

Laajan oppimäärän arviointi perustuu opetussuunnitelmassa määriteltyihin hyvän osaamisen kriteereihin, jotka on laadittu arvioinnin kohteittain. Arviointia painotetaan oppilaan valitseman syventävien opintojen suuntautumisvaihtoehdon mukaisesti. Päättötodistukseen kirjattava sanallinen arvio kuvaa oppilaan saavuttamaa osaamista suhteessa em. kriteereihin. Sanallinen arvio kuvaa oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa syventävien opintojen tavoitteisiin. Sanallisessa arviossa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia.

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat: esittäminen ja ilmaiseminen, oppimaan oppiminen ja harjoittelu, kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen sekä säveltäminen ja improvisointi. Käytämme syventävien opintojen neljällä tavoitealueella seuraavia hyvän osaamisen kriteerejä:

Esittäminen ja ilmaiseminen

1) Instrumentin tekninen hallinta

-oppilaan instrumentin tekninen hallinta palvelee musiikillisia päämääriä ja mahdollistaa musiikillisen ilmaisun

2) Musiikillinen ilmaisu

- oppilas kykenee joustavaan tempon- ja rytminkäsittelyyn ja fraseeraukseen sekä vaihtelevaan dynamiikan käyttöön

- oppilas tuo esiin musiikin eri tyylilajien ominaispiirteitä musisoidessaan

- oppilas soveltaa ja kehittää ohjatusti instrumentti- ja tulkintataitojaan suuntautumisensa mukaisessa musiikin tekemisessä/esittämisessä

3) Musiikillisen ohjelmiston hallinta

-oppilas omaksuu uutta ohjelmistoa ja kykenee esittämään monipuolisen ohjelmakokonaisuuden

-oppilas tuntee monipuolista instrumentilleen tai kokoonpanolleen sävellettyä ohjelmistoa

4) Esiintymistaidot

- oppilas toimii luontevasti erilaisissa esiintymistilanteissa yksin tai ryhmän jäsenenä

- oppilas kykenee musiikilliseen ilmaisuun myös esiintymistilanteissa

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

1) Oppimisen taidot

-oppilas kehittää omaa työskentelyään, ottaa vastaan palautetta ja muuttaa tarvittaessa toimintaansa tavoitteiden saavuttamiseksi

-oppilas asettaa itselleen ja ryhmälleen mielekkäitä tavoitteita

2) Harjoittelutaidot

- Oppilas harjoittelee saamiensa ohjeiden mukaisesti ja kantaa itsenäisesti vastuuta harjoittelemisestaan

- Oppilas käyttää musiikkiteknologiaa tarkoituksenmukaisesti harjoittelunsa tukena

3) Itsearviointi

oppilas arvioi ohjatusti vahvuuksiaan ja kehittämisen kohteitaan sekä antaa itselleen rakentavaa palautetta

oppilas arvioi ohjatusti ryhmänsä toimintaa ja omaa osuuttaan siinä sekä antaa rakentavaa palautetta

4) Ryhmän jäsenenä toimiminen

-oppilas toimii myönteisesti ja vastuullisesti ryhmän jäsenenä

- oppilas huolehtii omasta soivasta osuudestaan yhteisten musiikillisten tavoitteiden saavuttamiseksi

5) Kuulosta, ergonomiasta ja toimintakyvystä huolehtiminen

-oppilas soveltaa ohjatusti tarkoituksenmukaisia harjoittelu- ja verryttelytapoja sekä tuottaa harjoitteluaan

oppilas käyttää tarvittaessa kuulonsuojaimia musisoidessaan

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

1) Kuuntelutaidot

-oppilas hahmottaa osuutensa musiikillisessa kokonaisuudessa, tekee havaintoja musisoinnistaan

- oppilas kykenee musiikilliseen vuorovaikutukseen ryhmän jäsenten kanssa

2) Musiikin hahmottamisen taidot

-oppilas hahmottaa musiikillisiä rakenteita sekä lukemastaan että kuulemastaan musiikista

-oppilas analysoi soittamaansa/laulamaansa musiikkia eri näkökulmista ja soveltaa tätä tietoa musisoidessaan

3) Musiikillinen yleissivistys

-oppilas hyödyntää musiikin historian ja tyylien tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä

Säveltäminen ja improvisointi

1) Musiikin luova tuottaminen

-oppilas toteuttaa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia musisoidessaan

-oppilas toteuttaa musiikillisiä ideoita yksin tai ryhmän jäsenenä

2) Musiikkiteknologian käyttö

oppilas osaa käyttää musiikkiteknologian tarjoamia mahdollisuuksia musiikillisen materiaalin luomiseen

1.2. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksi luettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin.

1.3. Oppimäärän ja opetuksen yksilöllistäminen

Oppimäärän yksilöllistämisen tavoitteena on, että jokainen oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan käsin. Avoin vuorovaikutus oppilaan, opettajien ja huoltajien välillä mahdollistaa yksilöllisten tarpeiden tiedostamisen, mukaan lukien erityislahjakkaan oppilaan tarpeet. Oppimäärää muokataan tarvittaessa vastaamaan oppilaan oppimisedellytyksiä. Voimme muokata opintojen tavoitteita, sisältöjä, kestoja, toteuttamistapaa, tukitoimia ja arviointia. Pääsääntöisesti yksilöllistäminen tehdään laatimalla oppilaalle henkilökohtainen opetussuunnitelma oppilaan, opettajan ja huoltajan yhteistyönä.

Opetusta järjestettäessä on otettava huomioon, että opintojen tavoitteet ovat musiikkikasvatuksellisia. Oppilaalta edellytetään kykyä käyttää hyväkseen annettavaa opetusta. Tavoitteissa painottuvat oppilaan musiikillisten kykyjen ja taitojen kehittäminen hänen omista lähtökohdistaan käsin sekä musiikin elämyksellinen kokeminen. Opetusta voidaan toteuttaa sekä yksilö- että ryhmäopetuksena.

Yksilöllistettyä opetusta järjestetään opetushenkilökunnan, opetustilojen ja muiden resurssien sallimissa puitteissa.

1.4. Todistukset

Musiikin perus- ja syventävät opinnot suorittanut oppilas saa laajan oppimäärän päättötodistuksen. Todistusten sisältö noudattaa valtakunnallisia opetussuunnitelman perusteita.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus

Perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus voi sisältää liitteitä.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus

Laajan oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina

- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
  - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot
  - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
  - syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe
- sanallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti..

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettyessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

1.5. Itsearviointi ja toiminnan kehittäminen

Oppilaitoksen toiminnan ulkoisella ja sisäisellä arvioinnilla pyritään toiminnan ja opetuksen jatkuvaan kehittämiseen. Arviointi toteutuu jatkuvana opetustuloksien seurantana ja oppilasarviointina sekä sisäisen ja ulkoisen vuorovaikutuksen kautta. Asiakkaiden ja henkilökunnan mielipidemittauksia ja opettajien osaamiskartoituksia kehitetään osana toiminnan jatkuvaa seurantaa ja kehittämistä.

Oppilaitos toimii verkostoituneena valtakunnallisiin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin ja seuraa kansallisen ja kansainvälisen musiikkikasvatuksen kehitystä, musiikin ammatillisen koulutuksen sisällöllisiä ja rakenteellisia muutoksia, musiikkikulttuurin ala- ja sisältökohtaisia kehittämistarpeita sekä yhteiskunnassa tapahtuvia muutoksia aktiivisesti.

Toiminnan kehittäminen lähtee saatujen arviointien ja kyselyjen tuloksista, havaituista muutostarpeista ja kehityskeskusteluista. Koillis-Lapin musiikkiopisto pitää tärkeänä työyhteisössä tapahtuvaan aktiivista tiimityötä ja yhteisöllisyyttä, henkilökunnan jatkuvaa koulutusta ja hyvän fyysisen ja henkisen työkyvyn ylläpitämistä ja edistämistä.

Koillis-lapin musiikkiopisto on mukana aktiivisena toimijana paikallisessa kulttuurielämässä. Toiminnan tarkoituksena on monipuolistaa kulttuurin harrastusmahdollisuuksia, lisätä toiminta-alueen viihtyvyyttä ja vetovoimaisuutta sekä vahvistaa tietoisuutta kulttuurisista juurista ja olla kehittämässä uutta toimintaa.

IV TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 5 a §:n mukaan (609/1986, muutettu lailla 1329/2014) oppilaitoksessamme laaditaan vuosittain oppilaitoskohtainen, erillinen tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden kanssa. Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 6 §:n 2 momentin mukaan oppilaitoksellamme on suunnitelma myös tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma sisällytetään vuosittaiseen tasa-arvosuunnitelmaan.